

(resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine, decrees of the President of Ukraine, orders of the Ministry of Health, Ministry of Family, Youth and Sports, Ministry of Education and Science etc.), which are considered in a certain hierarchical system.

It is resumed, that the most important document, which determines human health as the biggest social value, is the Constitution of Ukraine (Art. 3). In general, the legislation of Ukraine about health care is based on Law of Ukraine «Fundamentals of Ukrainian Health Law» and another adopted in accordance with it legislative acts, that regulate social relationships in the sphere of health care. The Fundamentals of Ukrainian Health Law determine that each human has natural inalienable and inviolable right on health care.

The detailed analysis of the most important normative-legal documents, which regulate the issue of saving and strengthening of health of Ukrainian young people, is made. On the basis of the findings, the list of documents defining the conceptual scientific guidelines for health saving activity of higher education establishments in Ukraine is concretized.

Key words: social policy, health, health saving, students, healthy lifestyle, normative-legal acts.

УДК 373.2

Світлана ЯКИМЕНКО

*доктор філософії в галузі освіти, професор кафедри початкової освіти
Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського,
м. Миколаїв, Україна
e-mail: yakymenkosi@ukr.net*

ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ ПЕРШОКЛАСНИКІВ У ІННОВАЦІЙНОМУ ІНТЕГРОВАНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

У статті розглянуто педагогічні умови формування світогляду першокласників в інноваційному інтегрованому освітньому просторі Нової української школи. Визначено вплив навчально-виховного процесу на формування наукового світогляду здобувачів початкової освіти. Описано експеримент для визначення рівня сформованості світогляду шестирічок з використання авторської інноваційної інтегрованої особистісно-орієнтованої технології (за С. І. Якименко) на базі ЗОШ І-ІІІ ст. №50 ім. Г. Л. Дівиної, в результаті визначено рівні сформованості світогляду першокласників.

Ключові слова: світогляд, особистість, гармонійний розвиток, інтегрована особистісно-орієнтована технологія, інноваційний простір.

Сучасна школа повинна формувати в учнів світогляд, розуміння місця людини у світі, ставлення особистості до навколишньої дійсності та до самої себе. Постійно зростаючі вимоги до змісту й організації освітнього процесу потребують нових, більш ефективних підходів до формування світогляду школярів.

Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного й культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями й культурою держави.

Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і су-

спільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору [1].

Могутнім засобом формування у здобувачів початкової освіти світоглядних уявлень і понять, ціннісних орієнтацій, розвитку гуманістично спрямованої особистості виступає ефективно організований інноваційний освітній простір початкової школи. Проблема організації інноваційного освітнього простору у школі стала предметом вивчення таких учених: Є. Бачинської, Л. Ващенко, А. Каташова, І. Колесникова, О. Леонова, О. Малиновської, Н. Маскової, Н. Рибки, А. Цимбалару, О. Шафран, В. Ясвіна.

На пріоритет організації інноваційного освітнього простору вказують всі сучасні законодавчі та нормативні документи, найбільш регламентують здійснення інноваційної діяльності закони

України «Про інноваційну діяльність» (2002 р. № 36), «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» (2012 р. № 19–20), накази Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» (від 07.11.00 р. № 522), «Про затвердження Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад» (від 20.02.02 р. № 114), «Про затвердження Положення про здійснення моніторингу виконання інноваційних проектів за пріоритетними напрямками діяльності технологічних парків» (від 17.04.03 р. № 245) та інші.

Проблема формування світогляду особистості вивчалася в різних напрямках: філософському (Р. Арцишевський, В. Буянов, В. Іванов, С. Кримський, В. Табачковський, О. Тонких, В. Шинкарук, К. Шуртаков, В. Щербінін та ін.), психологічному (Л. Божович, Л. Виготський, Д. Ельконін, М. Лісіна, Н. Менчинська, Т. Мухіна, Н. Непомняща та ін.), культурологічному (А. Азархін, Н. Барг, Л. Швейцер та ін.), педагогічному (Г. Ващенко, С. Гончаренко, В. Ільченко, Е. Монозон, В. Сухомлинський, К. Ушинський та ін.).

Шляхи, форми, методи виховання світогляду в учнівської молоді висвітлено в працях О. Артюхової, І. Бургун, А. Васильєвої, З. Воїнкової, В. Демиденко, Є. Дурманенко, Г. Кондратенко, Л. Корміної, І. Метлика, Е. Монозона, Л. Потапюк, М. Ратко, Р. Рогової, Ю. Руденка, О. Шаповал та ін.

Формування світогляду в здобувачів початкової освіти приділяли увагу такі вчені, як: Т. Агеян, В. Амбарцумян, В. Вернадський, Б. Воронцов, Л. Гуревич, А. Гурштейн, М. Дагаєв, А. Єремєєва, І. Клімшшин, О. Марленський, І. Новиков та ін. Суттєвий внесок в розвиток світогляду з точки зору педагогічних уявлень в сучасних наукових системах освіти внесли О. Доніна, Ф. Зігель, В. Комаров, Б. Кухаркін, Є. Левітан, Є. Паладянець, Ф. Хойль, С. Хокінг та ін.

Системне розуміння в процесі розвитку світогляду в молодших школярів розкривається в роботах О. Аверьянова, В. Афанасьєва, Ф. Гореліка, Т. Ільїної, Т. Ісламової, Є. Паладянець, О. Турсунова. Теоретичним основам формування світогляду у молодших школярів засобами навчальної діяльності присвятили свої роботи Л. Вахрушева, Т. Жулибіна, В. Зайко, Т. Ільїна, Т. Креславська, А. Лебедева, О. Меньшикова, В. Рожина, В. Соловйов, Є. Трифонов, Г. Щукіна, О. Ескандеров та ін. Наукове дослідження моделей як засобу формування уявлень про явища природи розглядається в публікаціях Ю. Архипової, С. Лигіна, М. Мартиросяна, І. Новикова, Є. Новолодської, В. Тимофєєва та ін.

У Концепції Нової української школи вказано, що «... світогляд закладається саме в сім'ї та в школі. У школі формується особистість, її громадянська позиція та моральні якості» [2].

Світогляд формується не лише на підставі життєвого досвіду, але й через засвоєння суспільного досвіду сучасного суспільства, а також через мистецтво і культуру. У молодшому шкільному віці учні отримують досвід від школи, читання книг, перегляду мультфільмів та кінострічок, спілкування з батьками, однолітками. Вирішальне значення має авторитет батьків і вчителів. Першокласники наслідують їх ставлення до світу, оцінки і способи реалізації ціннісних установок.

Мета статті – на підставі обґрунтування методологічних основ досліджуваної проблеми теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови формування світогляду першокласників в інноваційному інтегрованому освітньому просторі початкової школи.

Оскільки українське суспільство є динамічною системою, перебуває у постійному розвитку, відкрите для змін, так і світогляд – необхідний імператив формування гармонійно розвиненої особистості, що є надзвичайно актуальним для сьогодення.

У наш час спостерігається така тенденція, що у практиці початкової освіти мало пов'язаних між собою знань, що сприяли б формуванню сучасного наукового світогляду. Початкова освіта повинна давати не просто певний набір розрізнених знань, а об'єднувати їх у цілісну систему, наголошуючи на зв'язках між фактами і явищами, що вивчаються в рамках різних дисциплін, а також прищеплювати учням навички самостійного виявлення і раціональної інтерпретації таких зв'язків.

Зміст і організація національної освіти недостатньо переорієнтовані на особистість дитини, на формування у дітей і молоді життєво важливих компетентностей, активної їх соціалізації. Викликає тривогою незадовільний стан здоров'я та низький рівень морального, культурного і духовного розвитку молоді.

Думку про необхідність змін у змісті освіти, спрямованих на краще забезпечення її системності і зв'язку з життям, висловлюють провідні фахівці-практики. Так, наприклад, директор Івано-Франківського регіонального центру оцінювання якості освіти Б. Томенчук зазначає, що «дітям потрібно давати загальну картину того чи іншого предмета, і тоді ви можете поставити тисячу запитань і навіть на тисячу перше запитання вони сформулюють свою відповідь...» [4].

Першокласники приходять до закладу освіти в тому віці, коли процес формування світогляду

лише на підготовчому етапі. Формування світогляду дітей молодшого шкільного віку нині має свої особливості і труднощі. Вони пов'язані з безупинно зростаючим потоком інформації, що значно перевищує за своїм обсягом можливості індивідуальної пам'яті. Крім того, цей потік недостатньо впорядкований та насичений, головним чином, фактичним матеріалом, засвоєння якого утворює деяку «мозаїчну» картину дійсності в свідомості людей. Разом з тим, загострення проблем сучасності ставить на практичний рівень завдання формування світогляду.

Великі можливості формування наукового світогляду уже закладено в навчально-виховному процесі. Вивчення рідної мови і літератури, історії свого народу можливо через курс «Українська мова», де відбувається формування в першокласників ідеалів, поглядів на розвиток суспільства, розуміння ними змісту життя людей, визначенню мети діяльності, спрямованості своєї поведінки. Матеріалом для читання є невеликі прозові і віршові тексти. Опрацювання цих текстів сприяє розвитку мовлення першокласників, розширенню їх світогляду, вихованню патріотичних, громадянських почуттів, високих моральних якостей.

Навчання математики в 1 класі починається узагальненням і систематизацією математичних уявлень, які на елементарному рівні відображають ознаки, властивості та відношення предметів навколишнього світу і пов'язані з їх формою, кольором, розміром, взаємним розміщенням на площині або у просторі.

Під час вивчення в 1 класі предмету «Я досліджую світ» у здобувачів початкової освіти формується природознавча компетентність шляхом засвоєння системи інтегрованих знань про природу і людину, основ екологічних знань, опанування способів навчально-пізнавальної і природоохоронної діяльності, розвиток ціннісних орієнтацій у ставленні до природи.

Змістове наповнення програми «Музичне мистецтво» передбачає формування в учнів світоглядних, ціннісно-орієнтаційних, навчально-пізнавальних, творчо-діяльнісних, комунікативних компетентностей, що досягається через сприймання та інтерпретацію творів народного і професійного музичного мистецтва, оволодіння досвідом художньо-практичної діяльності, розвиток творчих здібностей; потреби в міжособистісному спілкуванні та спілкуванні з творами музичного мистецтва.

Важливого значення у формуванні світогляду першокласників набуває образотворче мистецтво, оскільки воно є особливою формою вираження естетичного ставлення людини до дійсності, а

твори мистецтва мають соціальний, художній та естетичний зміст та є відображенням навколишнього світу. Завдяки своїм особливостям, образотворче мистецтво спроможне впливати на формування естетичної сфери школяра.

Формуванню в учнів світогляду сприяє наступність у навчанні та здійснення міжпредметних зв'язків. Ці педагогічні умови дозволяють побачити одне й те ж явище з різних точок зору, одержати про нього цілісне уявлення. Особливо великого значення у світоглядному плані мають такі міжпредметні взаємодії, які дозволяють учням всебічно охопити всі властивості і зв'язки об'єктів, які вивчаються. Наприклад, на основі міжпредметних зв'язків у школярів формуються такі методологічні ідеї, як єдність живої і неживої природи, спільність природничонаукових і суспільно-історичних основ взаємодії людини, суспільства і природи, єдність антропогенезу і соціогенезу та інші.

Засоби і методи виховання в сім'ї, школі зараз направлені на формування світогляду школярів, що проявляється у спільних заходах, де задіяна активна ігрова діяльність першокласників, розвивається емоційна культура співробітництва, вшанування народних звичаїв та традицій.

Проблему формування світогляду молодших школярів розглядали і впроваджували у свою діяльність вчителі-практики школи першого рівня ПЗСО № 50. Матеріали дослідження було впроваджено в навчально-виховний процес школи першого рівня ПЗСО № 57, № 64, школи № 9 (Новий Буг), НВК № 2 «Зоря», у процес курсової перепідготовки вчителів початкових класів Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної.

Отже, не зважаючи на забезпечення сприятливих умов для формування світогляду першокласників, практика початкової школи не забезпечує належного рівня формування світогляду першокласників, подальшого вивчення потребують технології створення інноваційного освітнього простору, який би сприяв формуванню світогляду учнів 1 класів.

З метою довести, що формування світогляду дітей є невід'ємною частиною розвитку дитини, був проведений експеримент для визначення рівня сформованості світогляду першокласників з використання авторської інноваційної інтегрованої особистісно-орієнтованої технології (за С. І. Якименко).

В експерименті брали участь 57 учнів Миколаївської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 50 ім. Г. Л. Дівиної: 28 учнів контрольного класу та 29 учнів експериментального класу. Мета експерименту:

- вивчення умов та чинників, які забезпечують формування основ світогляду та життєвої компетентності молодшого школяра як інтегрованого результату навчально-виховного процесу.
- експериментальна перевірка продуктивності інтегрованої особистісно-орієнтованої системи навчання та виховання молодших школярів з метою формування світогляду.
- Завдання експерименту:
- впровадження педагогічної технології інтегрованого навчання та виховання молодших школярів.
- розробка змісту навчально-методичного забезпечення інтегрованої технології: перспективне планування; навчально-тематичне планування; навчально-методичне забезпечення: навчальні посібники, хрестоматії, довідники, методичні рекомендації для вчителів.

Чинники освітньої системи дослідно-експериментальної діяльності школи:

конструювання ефективної мотиваційної сфери саморозвитку особистості;

моделювання інноваційного освітнього простору, що відповідає вимогам: проблемно-пошукового характеру; інтерактивної організації; креативної спрямованості, актуалізації застосування набутих знань, умінь, навичок, розвитку необхідних психологічних якостей (ініціативність, здатність до вмотивованого ризику, адекватна самооцінка, висока працездатність тощо); емоційної насиченості, естетизму, права вибору та відповідальності за прийняте рішення; розробка та впровадження нового змісту освіти, що відповідає потребам застосування сучасних освітніх технологій, вимогам науковості, толерантності та активного соціального пошуку; узгодження психолого-педагогічних впливів кооперативного та індивідуалізованого підходів до пробудження і розкриття природних творчих потенцій особистості; широке використання розвивально-проективних форм освітньої діяльності; створення єдиного інформаційного простору навчання, виховання, розвитку та самореалізації творчої особистості.

Проблема формування світогляду першокласників не може бути успішно вирішена не тільки без чіткого знання її структури, змісту, але й без визначення її критеріїв, за якими можна судити про ступінь сформованості цього важливого і складного явища. Успішне визначення рівня сформованості світогляду першокласників можливо лише за наявності системи його критеріїв, що повинні відбивати сутнісні моменти в її характеристиці.

Як свідчить таблиця до критеріїв визначення рівня сформованості світогляду першокласників в умовах інноваційного освітнього простору належать: когнітивний (наявність знань про навколишній світ та світоглядні уявлення першокласників; ставлення дитини до себе та інших людей), емоційно-ціннісний (пізнавальний інтерес; ціннісне ставлення до рідного краю; орієнтація на самопізнання, самовдосконалення, творчу діяльність) та поведінково-діяльнісний (саморегуляція поведінки; пізнавальна діяльність).

Система критеріїв рівнів сформованості світогляду першокласників

Критерії	Показники
Когнітивний	Наявність знань про навколишній світ та світоглядних уявлень першокласників
	Ставлення дитини до себе та інших людей
Емоційно-ціннісний	Пізнавальний інтерес
	Ціннісне ставлення до рідного краю
	Орієнтація на самопізнання, самовдосконалення, творчу діяльність
Поведінково-діяльнісний	Саморегуляція поведінки
	Пізнавальна діяльність

На основі теоретично обґрунтованих структурних компонентів, системи критеріїв та їх показників було дібрано завдання для першокласників, після виконання яких визначено три рівні сформованості світогляду першокласників: високий, достатній, низький.

Високий рівень характеризують сформованість і чіткий вияв визначених критеріїв та показників, здатність дитини адекватно сприймати, розуміти та вносити зміни в навколишню дійсність, гуманне ставлення до навколишнього світу, активна життєва позиція, зацікавленість світоглядними проблемами, відчуття відповідальності, наявність високої мотивації. Наявність чітких, змістовних світоглядних уявлень, які вільно і правильно їх висловлює. У першокласників є прагнення проникнути у причинно-наслідкові зв'язки явищ, чітко проявляється дослідницький інтерес до світу, пізнавальна діяльність займає вагоме місце у системі ціннісних орієнтацій.

Достатній рівень характеризується нестійкістю або сформованістю окремих компонентів світогляду особистості учня, негармонійною спрямованістю на самопізнання та самовдосконалення, ситуативно-адекватне сприймання, розуміння навколишньої дійсності, наявність світоглядних уявлень і знань про світ у цілому, місце в ньому людини, наявність мотивації. Діти мають деякі знання та світоглядні уявлення, але висловлюють їх досить бідно. Наявність почуття власної гідності,

самоповаги, проте відсутнє розуміння своєї унікальності. Усталені відносини з оточенням, невисокий рівень адаптованості у колективі, психологічний статус учня – обраний. Цілісне сприйняття явищ та процесів оточуючого середовища.

Низький рівень характеризують часткова сформованість визначених критеріїв та показників, не завжди адекватне сприймання й розуміння навколишньої дійсності, часткова здатність пояснювати, передбачати та вносити зміни в навколишню дійсність, відсутність мотивації. Поверхові знання, або негативне ставлення до знань. У першокласників з низьким рівнем знань та світоглядних уявлень збіднілий запас уявлень (фрагментарні, незв'язані), їм важко висловлюватись. Нерозуміння цінності життя і місця людини в суспільстві, байдужість до культурних надбань. Відсутня пізнавальна активність щодо оволодіння власними особистісними якостями. Нерозуміння суспільних цінностей, відсутність особистих поглядів та цінностей. Неспроможність знаходити спільну мову з оточуючими, конфліктність у колективі. Невміння цілісно сприймати явища та процеси оточуючого середовища, повна відсутність життєвої стратегії.

За результатами виконання завдань на констатувальному етапі експериментального дослідження виявилось, що переважна кількість першокласників перебуває на достатньому (34,2% учнів контрольного і 31,1% учнів експериментального класів) та низькому (відповідно 46,2% і 48,1%) рівнях сформованості світогляду, високий рівень виявлено лише в 19,6% учнів контрольного і 20,8% учнів експериментального класів.

Моделювання інноваційного освітнього простору створило умови для розвитку в учня його внутрішнього світу, психологічних якостей через власний життєвий досвід. Методика С. Тищенко «Ціннісна картина світу» забезпечила відстеження формування власного життєвого досвіду, мотиваційної сторони поведінки учнів, соціально-індивідуальний досвід, суб'єктивну силу різних мотивів і переваг учня у взаємодії з соціальним оточенням, наявність власної позиції в житті, спосіб буття в світі. Результати досліджень довели, що в процесі навчання учні експериментальних класів засвоїли на більш свідомому рівні систему знань, опираючись на свій життєвий досвід.

Для з'ясування ставлення дитини до сім'ї була використана малюнкова методика «Малюнок сім'ї», яка за допомогою малюнків дітей дала змогу зрозуміти ставлення школяра до членів своєї родини, діагностувала, як першокласник сприймає кожного із них та свою роль у сім'ї, взаємовідносини, які викликають у нього тривожні та конфліктні почуття.

Для визначення узагальненого ставлення учнів до школи, виявлення її значущості, характеру та емоційного забарвлення була використана проективна малюнкова методика «Школа і Я», де дітям було запропоновано намалювати свій навчальний заклад.

Наявність пізнавального інтересу в першокласників виявлялася в ході індивідуальних бесід, і було з'ясовано, що дітям подобаються різні форми цікавих пізнавальних завдань. Вони із задоволенням працюють на уроках, якщо вчитель пропонує учням цікаві форми роботи під час повторення, активізації розумової діяльності учнів, вивчення нового матеріалу, закріплення матеріалу. Тому щоб формувати в учнів пізнавальний інтерес, вчителям необхідно використовувати різні форми пізнавальних завдань.

З метою визначення рівня сформованості у молодших школярів ціннісного ставлення до рідного краю було використано такі методи й методики: розповідь про свій рідний край, створення проективного малюнку, метод гри «Я – екскурсовод» та спостереження. Рівень сформованості ціннісного ставлення до рідного краю в учнів цього віку як у навчальній, так і в позаурочній діяльності здійснюється недостатньо.

Для з'ясування наявності у першокласників орієнтації на творчу діяльність було використано такий метод дослідження як спостереження. Дослідження проводилось у звичній для дітей формі занять з образотворчого мистецтва та трудового навчання, що забезпечувало збереження природної ситуації діяльності і підвищувало екологічну валідність експерименту. За умовами дослідження, учні повинні були виконувати діяльність шляхом точного копіювання зразка (малювання та ліплення з пластиліну), запропонованого вчителем.

Виявлення саморегуляції поведінки у першокласників – тривалий процес, який потребує застосування найрізноманітніших методів: спостереження, бесіди, анкетування, створення ситуацій вибору. Для цього важливо встановити довірчі контакти з дітьми, природну для них обстановку, при цьому враховувати психічний стан вихованця.

Для вивчення пізнавальної активності першокласників застосовували методику «Древо бажань» В. С. Юркевича, яка допомогла виявити місце пізнавальної діяльності у системі ціннісних орієнтацій дітей молодшого шкільного віку.

У практиці роботи сучасної початкової школи слід приділяти значну увагу проблемі формування світогляду першокласників, адже у деяких шестирічних дітей із часом зникає бажання відвідувати школу і працювати на уроках, що пов'язано з відсутністю пізнавальних інтересів, світоглядних уявлень.

Список використаних джерел

Закон України про освіту від 05.09.2017 № 2145-VIII.

1. Концепція Нової української школи, 2016. – 40 с.
2. Освітня програма початкової освіти «Світ, в якому я живу» / упоряд. Якименко С. І. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2018. – 100 с.
3. Томенчук Б. Система ЗНО себе вичерпує не на рівні процедури, а на рівні змісту. – Режим доступу: <http://frankivchany.if.ua/index.php/zhittya/2694-bohdan-tomenchuk-systema-zno-sebe-vycherpuie-ne-na-rivni-protsedury-a-na-rivni-zmistu>
4. Якименко С. І. Інтегрована особистісно-орієнтована технологія – продуктивна технологія наступності дошкільної та початкової освіти: навчально-методичний посібник / С. І. Якименко. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2016. – 302 с.
5. Якименко С. І. Формування світогляду у старших дошкільників та молодших школярів в освітньо-інтегрованому середовищі: теорія та практика: монографія / С. І. Якименко. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2017. – 640 с.
6. Yakymenko S. I. Game as the main child's activity preschool / International scientific-practical conference: Forming of modern educational environment: benefits, risks, implementation mechanisms. – P.184–187.
7. Yakymenko S. I. The integrated course of educational and upbringing work with younger student «World discovery» (The form of secondary school) / Spanish scientific journal «Fundamentalis scientiam». – № 2. – P. 19–21.

References

1. The Law of Ukraine on Education dated September 5, 2017 No. 2145-VIII
2. The Concept of the New Ukrainian School, 2016. – 40 p.
3. Elementary educational program «The world in which I live» / order. Yakymenko S. I. – Ternopil: Educational book – Bogdan, 2018. – 100 p.
4. Tomenchuk B. The system of ZNO exhausts itself not at the level of procedure, but at the level of content. – Mode of access: <http://frankivchany.if.ua/index.php/zhittya/2694-bohdan-tomenchuk-systema-zno-sebe-vycherpuie-ne-na-rivni-protsedury-a-na-rivni-zmistu>
5. Yakymenko S. I. Integrated personality-oriented technology – productive technology of the continuity of pre-school and primary education: manual / S. I. Yakymenko. – K.: Publishing House «Word», 2016. – 302 p.
6. Yakymenko S. I. Formation of the outlook of older pre-schoolers and pupils in the educational-integrated environment: theory and practice: monograph / S. I. Yakymenko. – K.: Publishing House «Word», 2017. – 640 p.
7. Yakymenko S. I. Game as the main child's activity preschool / International scientific-practical conference: Forming of modern educational environment: benefits, risks, implementation mechanisms. – P. 184–187.
8. Yakymenko S. I. The integrated course of educational and upbringing work with younger student «World discovery» (The form of secondary school) / Spanish scientific journal «Fundamentalis scientiam». – № 2. – P. 19–21.

Якименко С. І. Формирование мировоззрения первоклассников в инновационном интегрированном образовательном пространстве Новой украинской школы

В статье автор рассматривает педагогические условия формирования мировоззрения первоклассников в инновационном интегрированном образовательном пространстве Новой украинской школы. Автором определено влияние учебно-воспитательного процесса на формирование научного мировоззрения соискателей начального образования. Предложено описание эксперимента для определения уровня сформированности мировоззрения шестилеток с использованием авторской инновационной интегрированной личностно-ориентированной технологии (за С. Якименко) на базе СШ I-III ст. №50 им. Г. Дивиний, результат – определены уровни сформированности мировоззрения первоклассников.

Ключевые слова: мировоззрение, личность, гармоничное развитие, интегрированная личностно-ориентированная технология, инновационное пространство.

Yakymenko S. Formation of the outlook of first-graders in the innovative integrated educational space of the New Ukrainian school

A powerful means of formation of ideological ideas and concepts, values orientations, and the development of a humanist oriented personality is made up of effectively initiated education. The worldview is formed not only on the basis of life experience, but also through the assimilation of the social experience of modern society, as well as through art and culture. At junior school age, students learn at school, read books, watch cartoons and films, communicate with parents, and peers. The authority of parents and teachers is decisive. First-graders impose their attitude towards the world, assessments and ways to implement value systems. Students' worldview forming is facilitated by the continuity in learning and the implementation of interpersonal relationships. These pedagogical conditions allow one to see the same phenomenon from different points of view, to get a complete picture of it. Interdisciplinary interactions are particularly important in the worldview that allow students to comprehensively cover all the properties and connections of objects that are studied. The use in the educational process of the author's innovative integrated personality-oriented technology (by Yakymenko S.) contributes the high level of first-graders' worldview formation. As a result, the child is able to perceive adequately, understand and make changes in the surrounding reality, to treat the environment globally, has an interest in ideological problems, and has a sense of responsibility. The first-grader has clear, meaningful life stance, which he freely and correctly expresses, is the desire to penetrate the causal relationships of phenomena, clearly shows the research interest in the world.

Key words: worldview, personality, harmonious development, integrated personality-oriented technology, innovation space.